



פרשת וישב – משמעות החלומות

בפרשת השבוע מסופר על חלומותיו של יוסף.

נשאלת השאלה כיצד להתייחס לחלומות, האם יש בהם ממש או לא?

במסכת סנהדרין (ל.) אמרו רבותינו שאין להתייחס לחלומות. הגמרא שם מספרת על אדם

שמת ובנו לא ידע היכן נמצאים כספי הירושה, בלילה הוא חלם היכן נמצא הכסף, ואמרו לו בחלום שהכסף הוא של מעשר שני שצריך להעלות אותו לירושלים ולקנות בו אוכל. בבוקר הוא מצא את הכסף במקום שנתגלה לו בחלום, והוא שאל האם צריך לחשוש שהכסף הוא של מעשר שני. אמרו לו חכמים שלא צריך לחשוש לחלומות והוא יכול להשתמש בכסף.

במסכת ברכות (נה:) אמרו רבותינו שאדם חולם בלילה על מה שחשב ביום. הגמרא שם מספרת שהקיסר אמר לרבי יהושע בן חנינא: אתם היהודים אומרים שאתם חכמים גדולים, תגיד לי על מה אני אחלום בלילה, אמר לו רבי יהושע בן חנינא: אתה תחלום שהפרסים ייקחו אותך בשבי, ותהיה רועה של תולעים, ובידך מקל מזהב. הקיסר חשב על זה כל היום ובלילה הוא חלם על זה.

מצד שני אמרו רבותינו במסכת ברכות (נז:) שחלום הוא אחד משישים לנבואה, כלומר שהחלום הוא דבר ממשי שיש בו חלק נבואי על אירוע שיתרחש בעתיד.

ואכן ראינו חלומות שהתגשמו: חלום יוסף, חלומות שר המשקים ושר האופים, וחלום פרעה.

ואם כן כיצד יש להתייחס לחלום?

עונה הגמרא במסכת ברכות שיש שני סוגים של חלומות: יש חלום שאין לו שום משמעות, ויש חלום שיש בו מראה נבואי.

בספר "לבוש אורה" על פרשת וישב כתוב שרוב המוחלט של החלומות הרי הם דברים בטלים ואין לחוש להם כלל.

בספר קהלת נאמר (ה,ו): "כי ברוב חלומות והבלים ודברים הרבה, כי את האלקים ירא".

על פסוק זה כתב ערוך השולחן (סימן רכ סעיף ד): שלמה המלך השווה את החלומות להבלים ללמד אותנו שאין לפחד מהם, רק מהקב"ה צריך לפחד, ומי שמפחד רק מהקב"ה לא צריך לפחד משום חלום. ומי שבכל זאת מפחד מהחלום, שיגיד בזמן ברכת כוהנים שהחלום יהפוך לטובה, או שיעשה הטבת חלום בפני שלושה כפי שמופיע בסידורים, ויתקיים בו מה שנאמר בסוף הטבת החלום: "לך אכול בשמחה את לחמך, ושתה בלב טוב יינך, כי כבר רצה האלקים את מעשיך" (קהלת ט ז)